
Bekendtgørelser

Bekendtgørelse om faste arbejdssteders indretning

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 835 af 16. juni 2023 om faste arbejdssteders indretning

Bekendtgørelser

Version

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 835

Udgivelsesdato

16. juni 2023

I medfør af § 20, stk. 2, § 43, § 44, § 73 og § 84 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1 Område

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter ethvert arbejdssted, hvor der udføres arbejde for en arbejdsgiver, med de begrænsninger der følger af § 2, stk. 2, og § 3 i lov om arbejdsmiljø samt undtagelserne i § 2.

Stk. 2. I denne bekendtgørelse betegner:

1. »Arbejdssted«: Virksomhedens bedriftsområde, omfattende alle bygninger, bedriftsanlæg mv. og arealer, som virksomhedens ansatte har adgang til som led i deres arbejde.
2. »Arbejdsplads«: Det sted inden for arbejdsstedet, hvor den enkelte ansatte udfører et arbejde.
3. »Arbejdsrum«: Ethvert rum, hvor der udføres arbejde.

§ 2. Bekendtgørelsen gælder ikke

1. hvor arbejdet, der udføres, er bygge- og anlægsarbejde, jf. bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde, eller
2. hvor arbejdet udføres på fremmed virksomhed eller andet sted uden for arbejdsgiverens eget bedriftsområde, jf. bekendtgørelse om skiftende arbejdssteders indretning.

Stk. 2. Inden for landbrug, skovbrug og gartneri gælder bekendtgørelsen kun for virksomhedens bygninger og bedriftsanlæg samt arealerne i umiddelbar tilknytning hertil.

Stk. 3. Det samme gælder andre virksomheder, hvis område er meget udstrakt eller spredt beliggende.

Stk. 4. Ved arbejde på marker, skove og andre arealer, der som følge af stk. 2 og 3 ikke omfattes af denne bekendtgørelse, finder bekendtgørelse om skiftende arbejdssteders indretning anvendelse.

§ 3. §§ 23-28 og 31, stk. 1, kan for arbejdsrum, hvori der kun lejlighedsvis eller ganske kortvarigt udføres arbejdsopgaver, fraviges i det omfang, det efter forholdene er rimeligt og forsvarligt. Det kan være tilfældet eksempelvis for depotrum, arkiv- og redskabsrum, teknikrum og ingeniørgange.

§ 4. Bekendtgørelsen bevirker ingen ændringer i de særlige krav til et arbejdssteds indretning, som følger af arbejdsmiljølovgivningens regler i øvrigt, som f.eks. reglerne om kloakarbejde, arbejde med bly og arbejde med asbest.

§ 5. Forpligtelsen ifølge bekendtgørelsen påhviler arbejdsgivere, virksomhedsledere, arbejdsledere og øvrige ansatte, leverandører, projekterende og rådgivere med flere efter arbejdsmiljølovens almindelige regler.

Stk. 2. Det påhviler desuden den, der udlejer eller fremlejer bygninger, lokaler, arealer mv. til brug for en virksomhed, der er omfattet af denne bekendtgørelse, at sørge for, at det udlejede er til rådighed for det pågældende formål på en måde, så det kan indrettes i overensstemmelse med kravene ifølge bekendtgørelsen.

Kapitel 2 Planlægning og indretning af arbejdsstedet

§ 6. Arbejdsstedet skal indrettes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

§ 7. Nyindretning af arbejdssteder, herunder væsentlig ombygning, der kan sidestilles med nyindretning, skal planlægges og gennemføres således, at hensynet til sikkerhed og sundhed i forbindelse med driften som helhed er tilgodeset. Foruden kravene i henhold til

kapitel 3-9 skal herved navnlig iagttages, at bygninger med tilhørende arealer, arbejdsrum, bedriftsindretning, installationer mv., dimensioneres, indrettes og indbyrdes placeres således, at

1. der kan etableres en forsvarlig arbejdsgang, herunder forsvarlige forhold for transport og oplagring med anvendelse af tekniske hjælpemidler i tilstrækkeligt omfang,
2. eventuelle farer og gener fra arbejdsprocesser, herunder udvikling af støv eller anden luftforurening, stråling, ekstreme temperaturer, støj, ildelugt mv., kan begrænses mest muligt, og unødige påvirkninger undgås,
3. bygninger, anlæg, installationer mv. kan anvendes, herunder rengøres, vedligeholdes og efterses mv., på forsvarlig måde for såvel dem, der udfører arbejdet, som andre på stedet,
4. der anvendes bygningskonstruktioner og materialer af en sådan beskaffenhed, at der opnås en efter rummenes anvendelse forsvarlig isolering mod fugt, varme og kulde samt tilfredsstillende lyd, klima og lysforhold,
5. der ikke anvendes bygningsmaterialer, der afgiver dampe eller støv, som kan danne sundhedsskadelige eller generende koncentrationer i bygningen, eller som kan forårsage ophobning af generende eller farlige mængder af statisk elektricitet, og
6. der, hvor arbejdet kan medføre kraftig støvudvikling eller sundhedsskadelig forurening, ikke anvendes bygningskonstruktioner eller materialer, der kan opsamle forureningen, eller som er vanskelige at rengøre.

§ 8. Virksomhedens arbejdsmiljøorganisation skal deltage i planlægningen af arbejdsstedets indretning i overensstemmelse med reglerne om samarbejde om sikkerhed og sundhed.

Kapitel 3 Almindelige bestemmelser

§ 9. Hvor hensynet til sikkerhed og sundhed gør det påkrævet, skal arbejdsstedet være indrettet, så arbejde, der ikke efter sin art er udendørs, kan foregå i forsvarlige arbejdsrum, medmindre dette vil være åbenbart urimeligt eller uhensigtsmæssigt.

Stk. 2. Ved arbejde, der foregår udendørs i længere perioder, skal foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod vejrliget, f.eks. telt, halvtag eller skur, etableres i det omfang, det efter omstændighederne er rimeligt.

§ 10. Bygninger og bedriftsindretninger, herunder tekniske anlæg og installationer, tunneler, minegange, gruber, læsseramper og lignende, skal være af forsvarlig konstruktion og indretning under hensyn til anvendelsen samt holdt forsvarligt vedlige.

Stk. 2. Der skal under hensyn til risikoen ved brand og andre ulykker være forsvarlig

mulighed for flugt og redning af personer.

Stk. 3. Tekniske anlæg, hjælpemidler og installationer mv., som kan frembyde en sikkerheds- eller sundhedsmæssig risiko, skal være placeret og opstillet forsvarligt under hensyn hertil, forholdene i øvrigt og således, at de i tilfælde af uheld er til mindst mulig fare.

Stk. 4. Områder, hvor der kan være risiko for nedstyrtning eller nedstyrtende genstande, skal sikres ved indhegning, overdækning eller anden passende foranstaltning.

§ 11. Der skal i nødvendigt omfang findes en holdbar skiltning anbragt på hensigtsmæssige steder, der giver oplysning eller advarsel om forhold af sikkerheds- og sundhedsmæssig betydning.

Stk. 2. Hvor der kan opstå særlige faresituationer, skal arbejdsstedet være forsynet med alarmsystemer, som f.eks. branddetektorer, der på hensigtsmæssig måde advarer herom.

§ 12. Arbejdsstedet skal være forsynet med passende ildslukningsudstyr, redningsudstyr samt fornødne hjælpemidler til førstehjælp i ulykkestilfælde, når arbejdets art og forholdene i øvrigt gør det påkrævet.

Stk. 2. Der skal være særlige lokaler til førstehjælp, når det er nødvendigt. Lokalerne skal i tilstrækkelig mængde indeholde nødvendigt udstyr og materiel, der er anbragt på hensigtsmæssige steder. Lokaler til førstehjælp skal være let tilgængelige med bårer.

§ 13. Der skal på arbejdsstedet være indrettet tilstrækkelige færdselsveje og -arealer af en sådan størrelse og beskaffenhed, at færdslen på stedet kan foregå uhindret samt uden fare for sikkerhed og sundhed og med anvendelse af tekniske hjælpemidler i fornødent omfang.

Stk. 2. Færdselsveje og -arealer, der er hævet over tilstødende arealer, skal være forsynet med passende værn.

Stk. 3. Færdselsveje for køretøjer skal placeres i en passende afstand fra døre, porte, passager for gående færdsel, korridorer, trapper og lignende.

§ 14. Bygningsdele, bedriftsindretninger, tekniske anlæg, installationer og lignende, som regelmæssigt eller tilbagevendende skal være tilgængelige for eftersyn, rensning og justering, skal i nødvendigt omfang være udstyret med forsvarlige adgangsveje og arbejdsplatforme til brug herfor.

Stk. 2. Når særlige forhold taler derfor, kan sådanne adgangsveje udformes som lejdere. Lejdere skal være hensigtsmæssigt indrettet og sikret mod personnedstyrtning.

§ 15. Placeringen, antallet og dimensionerne af døre, porte, lemme mv. skal være forsvarlige under hensyn til arbejdets art og forholdene i øvrigt. De skal bestå af egnede materialer og være udformet og indrettet således, at de let kan åbnes, lukkes og passeres

uden risiko. De skal give tilstrækkelig isolering mod støj, kulde, fugt og brand mv.

§ 16. Afhængig af arbejdets art og forholdene i øvrigt skal der være et tilstrækkeligt antal flugtveje og nødudgange af en sådan udformning, dimension og placering, at der er en betryggende mulighed for, at alle på arbejdsstedet i en faresituation kan komme i sikkerhed i det fri eller til et sikkerhedsområde.

Stk. 2. Såfremt det af sikkerhedsmæssige grunde er påkrævet, skal nødudgangsdøre eller -porte åbne i flugtreningen og skal kunne åbnes på en nem og sikker måde uden brug af nøgle og må ikke være forsynet med skyde- og drejedøre.

Stk. 3. Flugtveje og nødudgange skal holdes frit passable.

§ 17. I det omfang det er påkrævet af hensyn til en sikker orientering og færdsel, skal færdselsveje og -arealer samt flugtveje have en tydelig markering af færdselsretninger, udgange og uventede niveauforskelle.

Stk. 2. Flugtveje og nødudgange, hvortil der kræves belysning, skal være forsynet med tilstrækkelig nødbelysning.

§ 18. Der skal ved indretningen af arbejdsstedet i givet fald tages hensyn til arbejdstagere med handicap. Det gælder navnlig forholdene omhandlet i §§ 13, 15, 19, 47, 50 og 54.

Kapitel 4 Arbejdsplads

§ 19. Den enkeltes arbejdsplads skal være hensigtsmæssigt indrettet, herunder være så rummelig, at nødvendigt inventar, hjælpemidler og materialer kan anbringes indbyrdes forsvarligt og således, at alle funktioner, der er forbundet med arbejdet, kan udføres sikkert og med forsvarlige arbejdsstillinger og -bevægelser.

Stk. 2. Hvor arbejdet uden ulempe kan foregå siddende, skal der findes en hensigtsmæssig arbejdsplads til dette. Ved stående og gående arbejde skal der, så vidt det er muligt, findes siddepladser, der kan benyttes ved afbrydelse i arbejdet.

Stk. 3. Der skal være forsvarlig adgang til arbejdspladsen og forsvarlig flugtmulighed herfra.

§ 20. Arbejdspladsen skal være placeret og indrettet, så den ansatte ikke påvirkes unødigt af stoffer og materialer, stråling, ekstreme temperaturer, ildelugt, støj eller vibrationer mv. fra andre arbejdspladser eller processer.

§ 21. Hvor der er risiko for forurening med materialer, der er smittefarlige, eller med stoffer eller materialer, som det af hensyn til sikkerhed eller sundhed er vigtigt at få fjernet hurtigt fra huden eller hindre spredning af, skal der i nærheden af arbejdspladsen findes passende og tilstrækkelige hjælpemidler hertil, som f.eks. øjenskyllflaske, nødbruiser og særlige rensedmidler.

Kapitel 5 Arbejdsrum

§ 22. Arbejdsrum skal være forsvarligt indrettet og placeret under hensyn til de processer, der skal foregå i arbejdsrummet, og således at unødige påvirkninger fra stoffer og materialer, stråling, ekstreme temperaturer, ildelugt, støj eller vibrationer mv. fra andre dele af arbejdsstedet og omgivelserne i øvrigt så vidt muligt er undgået. Arbejdspladser skal være forsvarligt placeret i arbejdsrummet.

Stk. 2. Hvis der i et arbejdsrum er særlige sikkerheds- eller sundhedsmæssige risici på grund af arbejdets art, særlige arbejdsprocesser mv., skal arbejdsrummet være placeret, indrettet og udstyret, så farerne er imødegået mest muligt.

§ 23. Arbejdsrum skal under hensyn til arbejdets art være forsvarligt isoleret mod udefra kommende fugt, kulde og varme samt mod støj og vibrationer.

§ 24. Gulvareal, rumhøjde og rumindhold skal være afpasset efter arbejdets art, de tekniske hjælpemidler, materialer og inventar, der findes i arbejdsrummet, samt det antal personer, der normalt færdes eller opholder sig der.

§ 25. Arbejdsrum skal have en sådan tilgang af dagslys, at de er velbelyste. Vinduer og ovenlys skal være udført, placeret og eventuelt afskærmet således, at de ikke medfører blænding, overophedning eller generende kuldenedfald.

Stk. 2. Der skal fra arbejdsrum være udsyn til omgivelserne gennem vinduer eller lignende.

Stk. 3. Hvis vinduer, tagvinduer og ovenlysvinduer kan åbnes, lukkes, justeres og fastgøres, skal det kunne ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Det skal sikres, at åbne vinduer, tagvinduer og ovenlysvinduer ikke udgør fare.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis arbejdets art ikke tillader dagslys og kan desuden fraviges helt eller delvist, hvis deres gennemførelse vil betyde en afgørende ulempe for virksomhedens drift.

§ 26. Gulvet i arbejdsrummet og under de enkelte arbejdspladser skal så vidt muligt være i samme niveau og uden buler eller huller. Eventuelle niveauforskelle og huller skal være tydeligt markeret.

Stk. 2. Gulvbelægningen skal være tilpasset det arbejde, der udføres i arbejdsrummet, og have en under hensyn til arbejdets art passende hårdhed og skridsikkerhed. Hvor der er risiko for væsentligt væskespild eller behov for spuling, skal gulvet være indrettet hertil.

§ 27. Arbejdsrummet skal være indrettet, så de akustiske forhold under hensyn til arbejdsrummets anvendelse er tilfredsstillende.

Stk. 2. Arbejdsprocesserne i arbejdsrummet skal være placeret, så de ikke unødigt

medfører påvirkning fra støj eller vibrationer.

§ 28. Overfladerne på gulve, vægge og lofter i arbejdsrum skal være af en sådan beskaffenhed, at de i fornødent omfang er afvisende over for forurening, og således at de kan rengøres effektivt på forsvarlig måde.

Stk. 2. Overfladerne må ikke kunne bevirke unødigt synsbelastning.

§ 29. Arbejdsrummets overflader må ikke afgive dampe eller støv til arbejdsrummet eller kunne give anledning til dannelse af statisk elektricitet, så de ansatte udsættes for sundhedsskadelige eller kraftigt generende påvirkninger. I arbejdsrum, hvor der kan være eksplosionsfare, skal gulvbelægningen være egnet og ikke gnistgivende.

Kapitel 6 Inventar

§ 30. Der skal på arbejdsstedet findes passende inventar, således at arbejdet kan udføres forsvarligt.

Stk. 2. Stole, arbejdsborde og lignende, der anvendes ved skiftende arbejdsopgaver eller af skiftende personale, skal i fornødent omfang være indstillelige.

Stk. 3. Inventaret skal være fremstillet af materialer, der ikke frembyder sundhedsfare. Udformning og materialer skal være af en sådan art, at inventaret kan renholdes effektivt på hensigtsmæssig måde over for de forureninger, det udsættes for.

Kapitel 7 Temperaturforhold mv.

§ 31. I arbejdstiden skal temperaturen i arbejdsrummene være tilpasset den menneskelige organisme under hensyn til de anvendte arbejdsmetoder og den fysiske belastning, som de ansatte udsættes for. Temperaturforholdene i arbejdsrummet skal være uden generende temperaturforskelle.

Stk. 2. Hvis opvarmning af et arbejdsrum ikke er mulig på grund af produktionens art eller efter forholdene ikke er rimelig, skal der ske lokal opvarmning af de enkelte arbejdspladser. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod kulde.

§ 32. Hvis produktionen eller produkterne kræver nedkøling, skal denne ske på en sådan måde, at de ansatte ikke udsættes for sundhedsskadelig træk eller kuldestråling. Hvor det er muligt, skal arbejdspladser termisk isoleres fra nedkølingsprocessen.

Stk. 2. Hvis produktionen medfører kraftig varmestråling, skal der træffes egnede foranstaltninger, som f.eks. afskærmning eller indkapsling af den pågældende arbejdsproces, til beskyttelse af de ansatte. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes

andre foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod varmestråling.

§ 33. Fugtighed eller damp, der opstår som følge af arbejdsprocesser eller aktiviteter i arbejdsrummet, og som ikke er nødvendig af hensyn til produktionen, skal i videst muligt omfang fjernes.

Kapitel 8 Ventilation

§ 34. Hvert arbejdsrum skal have tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk.

Stk. 2. Hvis der ikke kan opnås tilstrækkelig og forsvarlig luftfornyelse gennem vinduer, døre, spjæld eller lignende, skal luften i arbejdsrummet fornyes med mekanisk ventilation.

Stk. 3. Mekanisk tilført udeluft skal have passende temperatur og fugtighed og være mindst muligt forurenset fra nærliggende skorstene, afkastningsluft eller andre forureningskilder.

§ 35. Procesudviklet luftforurening, der er generende eller kan medføre fare for sikkerhed eller sundhed, skal fjernes effektivt med procesudsug, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis procesudsug ikke kan fjerne luftforureningen effektivt, skal den resterende luftforurening så vidt muligt fjernes med rumudsug.

Stk. 3. Hvis det ved små og spredte forureningskilder ikke er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling at etablere procesudsug, skal luftforureningen så vidt muligt fjernes med rumudsug. Rumudsug kan dog ikke erstatte procesudsug, hvis arbejdet er omfattet af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer.

Stk. 4. Procesudsug og rumudsug, der fjerner forurenset luft, skal være forsynet med kontrolanordning, der giver signal ved fald i mængden af udsuget luft til et utilstrækkeligt niveau.

§ 36. Udsuget luft fra arbejdsprocesser må kun recirkuleres, når

1. det til stadighed kan godtgøres, at den udsugede luft renses effektivt,
2. ventilationsanlægget er forsynet med kontrolanordning, der giver signal ved utilstrækkelig rensning af den udsugede luft,
3. der tilføres en passende mængde frisk luft, og
4. det for arbejde omfattet af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer fremgår, at recirkulation må finde sted.

§ 37. Ventilationsanlæg skal være konstrueret og installeret således, at de ikke i sig selv tilfører arbejdsstedet sundhedsskadelige stoffer og materialer, herunder mikroorganismer.

De skal være velfungerende med f.eks. afbalancerede indblæsnings- og udsugningsmængder.

Stk. 2. Afkastningsluften skal føres ud i det fri. Afkast skal placeres således, at mindst mulig afkastluft suges ind ved udeluftindtag gennem vinduer og døre eller giver anledning til gener på arbejdsstedet i øvrigt.

Stk. 3. Ventilationsanlæg skal være indrettet og placeret, så støj og trækgener undgås, og således at vedligeholdelsen kan ske på forsvarlig måde. Det skal sikres, at ventilationsanlæg ikke udgør fare.

Stk. 4. Hvis ventilationsanlæg kan åbnes, lukkes, reguleres og fastgøres, skal det kunne ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Stk. 5. Ventilationsanlæg skal holdes i funktionsdygtig stand, herunder holdes forsvarligt rene og jævnlige kontrolleres.

Kapitel 9 Belysning

§ 38. Belysningen på arbejdsstedet skal være af en sådan beskaffenhed, at arbejdet og færdslen kan foregå forsvarligt.

Stk. 2. I det omfang det er påkrævet af hensyn til en sikker orientering i et rum, skal der ved indgangen til dette kunne tændes tilstrækkelig belysning.

§ 39. Der skal være en tilstrækkelig almen belysning i arbejdsrummet og passende særbelysning på den enkelte arbejdsplads, således at arbejdet kan foregå forsvarligt, herunder i hensigtsmæssige arbejdsstillinger.

§ 40. Den kunstige belysning skal med hensyn til lysfordeling, lysstyrke og lyskvalitet være afpasset efter arbejdets art og arbejdsrummets farver.

Stk. 2. Belysningen må ikke i sig selv give anledning til en sundhedsskadelig påvirkning. Den skal være indrettet således, at den ikke giver blænding, generende reflekser eller medfører generende varme.

Stk. 3. Hvis arbejdet er af en sådan art, at det kan være forbundet med en særlig fare, hvis belysninger svigter, skal der være indrettet en forsvarlig nødbelysning, der sikrer den nødvendige orientering.

Kapitel 10 Vedligeholdelse og rengøring

§ 41. Arbejdsstedet skal holdes forsvarligt vedlige, rent og ryddeligt, så forholdene til stadighed er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det skal herunder navnlig iagttages, at

1. færdselsveje og -arealer, herunder gulvbelægninger, holdes i forsvarlig stand og fri for genstande, materialer, spild eller lignende, der kan være til fare for færdslen,
2. der sker en forsvarlig opbevaring af tekniske hjælpemidler og stoffer og materialer,
3. spild og affald samles og bortskaffes på forsvarlig måde, og
4. vinduer, lysarmaturer og lignende vedligeholdes og rengøres.

Stk. 2. Rengøringen skal udføres på en sådan måde, at skadelig forurening ikke spredes.

Stk. 3. Der må ikke anvendes rengøringsmidler eller -metoder, der kan forringe de sikkerheds- eller sundhedsmæssige forhold i øvrigt på arbejdsstedet.

§ 42. Der skal på arbejdsstedet være forsvarlige forhold for udførelsen af oprydning, rengøring og vedligeholdelse, så arbejdet hermed kan ske uden fare for sikkerhed og sundhed for såvel dem, der udfører dette arbejde, som for andre beskæftigede på virksomheden.

Kapitel 11 Velfærdsforanstaltninger

§ 43. På arbejdsstedet skal der til rådighed for de ansatte findes følgende faciliteter indrettet i overensstemmelse med §§ 44-46:

1. Toilet, der opfylder § 47.
2. Spiseplads, der opfylder §§ 48 og 49, hvis der er spisepauser under arbejdet.
3. Håndvask, der opfylder § 50.
4. Garderobe eller, hvis omklædning finder sted, omklædningsrum, der opfylder §§ 51-53.
5. Telefonautomat, medmindre de ansatte på anden måde har adgang til at benytte telefon.

Stk. 2. Der skal tillige findes følgende faciliteter:

1. Baderum, der opfylder §§ 54 og 55, jf. § 53, hvis arbejdet
 - a. er tilsmudsede,
 - b. medfører risiko for forurening med materialer, der kan være smittefarlige,
 - c. medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed og sundhed er vigtigt at få fjernet fra huden eller hindre spredning af,

- d. er fysisk anstrengende eller
 - e. er vådt.
2. Renseplads, der opfylder § 56, hvis der på arbejdsstedet foregår vask, rensning, desinfektion eller anden rengøring af personlige værnemidler.
 3. Hvileplads, der opfylder § 57, hvis særlige hvilepauser er nødvendige eller påbudt, samt når gravide kvinder eller ammende mødre skal have mulighed for at hvile sig.
 4. Soveplads, der opfylder § 58, hvis der på arbejdsstedet udføres tjeneste med tilladelse til at sove.

Stk. 3. Ansatte, der under arbejdet har risiko for at blive forurenede med materialer, der kan være smittefarlige, eller komme i berøring med stoffer eller materialer, som det af sikkerheds- eller sundhedshensyn er vigtigt at få fjernet fra huden, skal benytte de faciliteter, som tjener til at hindre påvirkning fra eller spredning af de pågældende stoffer eller materialer. Indtagelse af mad og drikke må ikke finde sted i arbejdsrum, hvor der udføres arbejde af nævnte karakter.

§ 44. Faciliteterne skal findes i tilstrækkeligt antal under hensyn til arbejdets art og antallet af personer, der i almindelighed benytter dem, og være hensigtsmæssigt beliggende i forhold til hinanden, til arbejdspladser og til færdselsveje.

§ 45. Faciliteterne skal være indrettet i fast bygning, med mindre det efter forholdene ikke er muligt eller rimeligt.

Stk. 2. Faciliteterne skal være beliggende i rum, der er indrettet forsvarligt. Faciliteter, der tjener særlige sikkerheds- eller sundhedsmæssige formål, skal være indrettet hensigtsmæssigt under hensyn hertil. Rummene skal have passende tilførsel af frisk luft, passende temperaturforhold mv. samt være forsynet med nødvendigt og hensigtsmæssigt inventar og udstyr.

§ 46. Faciliteterne for de ansatte må normalt ikke stå til rådighed for andre end dem, der er ansat hos den pågældende arbejdsgiver, eller på anden måde er beskæftiget på arbejdsstedet.

Stk. 2. Flere arbejdsgivere inden for samme bebyggelse kan dog have faciliteter indrettet fælles for deres ansatte, under forudsætning af at der er truffet aftale om, hvem af dem det påhviler at sørge for vedligeholdelse og rengøring af faciliteterne.

Stk. 3. Hvis der på et arbejdssted er højst tre ansatte beskæftiget samtidig, kan arbejdsgiveren henvise de ansatte til faciliteterne i arbejdsgiverens private bolig eller en tjenestebolig, hvis den står til rådighed for de ansatte under arbejdet. Det er en betingelse, at boligen ligger i nærheden af arbejdsstedet, og at de pågældende faciliteter i øvrigt opfylder bekendtgørelsens krav og findes i egnede lokaler.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 gælder dog ikke arbejdssteder, hvor der udføres særligt tilsmudsende arbejde eller arbejde, der medfører risiko for forurening med

materialer, der er smittefarlige, eller med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed eller sundhed er vigtigt at få fjernet hurtigt fra huden eller hindre spredning af.

Toiletter, jf. § 43, stk. 1

§ 47. Toiletterne skal have vandudskylning.

Stk. 2. Arbejdstilsynet kan påbyde, at der indrettes særskilt toilet for ansatte, der udfører arbejde, der er særligt tilsmudsende eller udsætter dem for forurening, som af sundhedsmæssige grunde ikke må spredes.

Spiseplads, jf. § 43, stk. 1

§ 48. Spisepladsen skal anvises i et egnet lokale med forsvarlige hygiejniske forhold og indeholde et antal borde og siddepladser med ryglæn, der står i passende forhold til antallet af ansatte. Arbejdspladsen kan ikke anvises som spiseplads.

Stk. 2. Hvis der på et arbejdssted i almindelighed er beskæftiget mere end tre ansatte samtidig, skal der findes en særlig spiseafdeling, normalt indrettet i et særskilt rum.

Stk. 3. Der skal indrettes særskilt spiseafdeling for ansatte, der udfører arbejde, der er tilsmudsende, hvis der ikke foretages omklædning før spisepauserne.

Stk. 4. Der skal træffes passende foranstaltninger til beskyttelse af ikke-rygere mod gener fra tobaksrøg.

§ 49. Medbragt mad og drikke skal kunne opbevares sundhedsmæssigt forsvarligt, og der skal desuden være mulighed for at varme mad og drikke. Der skal være adgang til frisk drikkevand.

Håndvaske, jf. § 43, stk. 1

§ 50. Håndvaske skal være forsynet med rindende koldt og varmt vand og sæbe samt være hensigtsmæssigt placeret i forhold til arbejdsrum, spiseafdeling, toiletter og garderober eller omklædningsrum.

Stk. 2. Håndvaske, der benyttes i forbindelse med arbejde, hvor de ansatte udsættes for forurening, som af sundhedsmæssige grunde ikke må spredes, må ikke have håndbetjente vandhaner.

Stk. 3. I det omfang, forureningen af huden ikke kan fjernes med almindelig sæbe, skal der ved håndvasken findes hudrensemidler.

Garderobe og omklædningsrum, jf. § 43, stk. 1

§ 51. Gangtøj og arbejdstøj skal kunne opbevares forsvarligt i f.eks. garderobe eller omklædningsrum.

Stk. 2. De ansatte skal desuden have mulighed for forsvarlig opbevaring af personlige ejendele, f.eks. i et aflåseligt garderobeskab, aflåselig skuffe i eget arbejdsbord eller andet aflåseligt rum af passende størrelse.

§ 52. Omklædningsrum skal indeholde aflåseligt garderobeskab til hver ansat. Garderobeskabe skal have ventilationsåbninger.

Stk. 2. Hvis arbejdet er tilsmudsende eller vådt, skal gang- og arbejdstøj opbevares forsvarligt adskilt, f.eks. i to adskilte garderobeskabe.

Stk. 3. Hvis arbejdet medfører særlig risiko for, at arbejdstøjet bliver vådt, skal der findes særskilt tørreplads, hvor det kan tørres på passende tid.

Stk. 4. Kvinder og mænd skal enten have adskilte omklædningsrum eller have mulighed for at benytte samme omklædningsrum hver for sig.

Stk. 5. Omklædningsrummene skal være udstyret med siddepladser.

§ 53. Hvis de ansatte udsættes for forurening, som af sundhedsmæssige grunde ikke må spredes, skal der være indrettet to adskilte omklædningsrum, et til gangtøj og et til arbejdstøj. De skal være placeret således, at færdsel imellem dem kun kan ske gennem et baderum, og færdsel til og fra omklædningsrummet for gangtøj ikke går gennem områder med forurening.

Stk. 2. Omklædningsrummet for arbejdstøj skal være indrettet og udstyret, så der her på forsvarlig måde kan foretages pakning af arbejdstøjet i tæt emballage, inden det fjernes til vask. Benyttes éngangsbeklædning eller udstyr, skal der findes lukkede, hensigtsmæssige affaldsbeholdere hertil.

Stk. 3. Omklædningsrummet for arbejdstøj må ikke være til benyttelse for andre end dem, der er udsat for den pågældende forurening.

Baderum, jf. § 43, stk. 2

§ 54. Baderum skal være indrettet med et passende antal håndvaske og brusebade med koldt og varmt vand. Brusebade skal være afskærmet fra omklædningsrum, forrum og andre omgivelser.

Stk. 2. Kvinder og mænd skal enten have adskilte baderum eller have mulighed for at benytte samme baderum hver for sig.

§ 55. På arbejdssteder, hvor arbejdet medfører ildelugt, der ikke kan fjernes fra huden ved brusebad, kan Arbejdstilsynet påbyde, at der indrettes sauna.

Renseplads, jf. § 43, stk. 2

§ 56. Renseplads skal findes på et dertil egnet sted, eventuelt et særligt rum, med de nødvendige hjælpemidler, så rengøringen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Hvileplads, jf. § 43, stk. 2

§ 57. Til hvilepauser skal der findes en passende hvileplads. Hvilepladsen må ikke indrettes i arbejdsrum, hvor der er støjgener eller foregår tilsmudsede arbejder, eller hvor der arbejdes med sundhedsskadelige stoffer og materialer.

Stk. 2. Der skal træffes passende foranstaltninger til beskyttelse af ikke-rygere mod gener fra tobaksrøg.

Soveplads, jf. § 43, stk. 2

§ 58. Soveplads skal være indrettet i et passende, aflåseligt rum, som, når det benyttes som soverum, ikke må anvendes til andet formål. Der skal i passende nærhed af soverummet findes toilet med håndvask.

Kapitel 12 Forholdet til anden lovgivning

§ 59. Foruden denne bekendtgørelses bestemmelser gælder tillige sådanne regler, som i medfør af anden lovgivning måtte være fastsat om arbejdssteders indretning.

§ 60. Bygningsreglementet gældende på det tidspunkt, hvor et arbejdssted er indrettet, udgør de mindstekrav, der efter bekendtgørelsen stilles til arbejdsstedets bygningsmæssige udformning og indretning. Efter væsentlig ombygning udgør bygningsreglementet på ombygningstidspunktet mindstekravene.

§ 61. Til arbejdssteder inden for de erhvervskategorier, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende betydning for bygningens udformning eller dens indretning, stilles ikke bygningsmæssige krav udover de minimumskrav, der følger af § 60, forudsat byggeriet er gennemført efter byggetilladelse udstedt efter den 1. maj 1986.

Stk. 2. Den nærmere afgrænsning af, hvilke erhvervskategorier der er omfattet af stk. 1, er fastsat i aftale mellem Arbejdsministeriet og By- og Boligministeriet efter forhandling med de kommunale organisationer. De pågældende erhvervskategorier er grupperet i bilag 1.

Eksempler på arbejdsprocesser/virksomheder, der ikke er omfattet af stk. 1, er givet i bilag 2. Afgrænsningen kan, når der er behov herfor, reguleres af Beskæftigelsesministeriet og Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter forhandling med de kommunale organisationer.

§ 62. Konstateres der efter indretningen af et arbejdssted forhold, der væsentlig afviger fra, eller som der ikke er truffet bestemmelser om i bygningsreglementet, kan Arbejdstilsynet uanset foranstående bestemmelser, og såfremt forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssige uforsvarlige, påbyde foranstaltninger til imødegåelse heraf.

Kapitel 13 Detailregler

§ 63. Direktøren for Arbejdstilsynet bemyndiges til, under medvirken af Arbejds miljørådet, jf. lov om arbejdsmiljø § 66, stk. 3, at fastsætte detailregler for faste arbejdssteders indretning i overensstemmelse med foranstående bestemmelser.

Stk. 2. I reglerne kan der desuden fastsættes bestemmelser om,

1. at bygninger, lokaler, arealer mv. ikke må udlejes til erhvervsvirksomhed, før spørgsmålet om deres anvendelse har været forelagt Arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse, eller
2. at planer om indretning eller ændring af bygninger, lokaler og tekniske anlæg og installationer mv. skal forelægges Arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse, før de bringes til udførelse.

Stk. 3. Der kan i reglerne anvendes henvisninger til normer og standarder, der har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, når disse angives entydigt, herunder med datering.

§ 64. Direktøren for Arbejdstilsynet udsender anvisninger, hvori der gives nærmere retningslinjer for, hvorledes bestemmelser i bekendtgørelsen og detailreglerne kan opfyldes.

§ 65. Regler efter bekendtgørelsen, der kan berøre anden lovgivning, fastsættes efter forudgående forhandling med de respektive myndigheder.

Kapitel 14 Dispensationer og klageadgang

§ 66. Direktøren for Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse, når det skønnes rimeligt og forsvarligt, og i det omfang, det er foreneligt med Rådets direktiv nr. 89/654/EØF af 30. december 1989 om foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed under arbejdet.

§ 67. Arbejdstilsynets afgørelser efter denne bekendtgørelse kan påklages efter lov om arbejdsmiljø § 81.

Kapitel 15 Straf

§ 68. Med mindre højere straf er forskyldt efter lov om arbejdsmiljø eller anden lovgivning, straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år den, der

1. overtræder § 5, stk. 2, §§ 6-7 og §§ 9-58,
2. ikke efterkommer påbud eller forbud, der er meddelt i henhold til bekendtgørelsen, eller
3. tilsidesætter vilkår for tilladelse i henhold til bekendtgørelsen.

Stk. 2. For overtrædelse af §§ 6-7 og §§ 9-58 kan der pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom. Det er en betingelse for bødeansvaret, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede personer eller virksomheden som sådan. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 16 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Ikrafttræden

§ 69. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2023.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning ophæves.

Overgangsregler

§ 70. § 5, stk. 2, finder ikke anvendelse på lejemål, der er indgået inden 1. januar 1993.

Stk. 2. § 25, stk. 1 og 2, finder ikke anvendelse på virksomheder, der inden 1. januar 1993 lovligt efter de hidtil gældende arbejdsmiljøregler har arbejdsrum indrettet i lokaler uden dagslys eller med begrænset tilgang heraf eller uden udsyn, dog f.s.v. angår § 25, stk. 1, kun hvis de bygningsmæssige forhold ikke giver mulighed herfor.

Stk. 3. På virksomheder, indrettet uden særlig spiseafdeling inden 1. januar 1993, kommer § 48, stk. 2, ikke til anvendelse, medmindre arbejdet er af en sådan art, at spisning ikke bør foregå i arbejdsrum. Dog skal bestemmelsen opfyldes, hvis virksomheden foretager væsentlig ombygning.

§ 71. Uanset § 70, stk. 2-3, kan Arbejdstilsynet påbyde en virksomhed at opfylde de heri nævnte bestemmelser inden en rimelig frist, hvis særlige sikkerheds- eller sundhedsmæssige hensyn taler herfor.

§ 72. Dispensationer fra hidtil gældende og i denne bekendtgørelse videreførte regler forbliver i kraft på de ved dispensationens meddelelse givne forudsætninger og fastsatte vilkår.

Arbejdstilsynet, den 16. juni 2023

Sine Frederiksen / Heidi Tange

Officielle noter

¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv nr. 89/654/EØF om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdsstedet, EF-tidende nr. L 393/1 af 30. december 1989.

Bilag

- 1 - Erhvervskategorier omfattet af § 61, stk. 1 (/regler/bekendtgørelser/faste-arbejdssteders-indretning-835/bilag-1/)
- 2 - Eksempler på arbejdsprocesser/virksomheder, der ikke er omfattet af §61, stk. 1 (/regler/bekendtgørelser/faste-arbejdssteders-indretning-835/bilag-2/)

English version

- Permanent Places of Work - Executive order 96 - 2001 (<https://at.dk/en/regulations/executive-orders/conditions-permanent-places-work-96/>)
-

AT-vejledninger

- Arbejde med nanomaterialer - AT-vejledning 9.3.1 (/regler/at-vejledninger/arbejde-nanomaterialer-9-3-1/)

-
- Arbejde i stenhuggerier - AT-vejledning D.2.19 (/regler/at-vejledninger/arbejde-stenhuggerier-d-2-19/)
-
- Hjemmearbejde - AT-vejledning 3.1.7 (/regler/at-vejledninger/hjemmearbejde-3-1-7/)
-
- Indeklima - AT-vejledning A.1.2 (/regler/at-vejledninger/indeklima-a-1-2/)
-
- Samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med 10-34 ansatte - AT-vejledning F.3.2 (/regler/at-vejledninger/samarbejde-virksomheder-10-34-ansatte-f-3-2/)
-
- Samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med mindst 35 ansatte - AT-vejledning F.3.3 (/regler/at-vejledninger/samarbejde-virksomheder-mindst-35-ansatte-f-3-3/)
-
- Skærmarbejde - AT-vejledning D.2.3 (/regler/at-vejledninger/skaermarbejde-d-2-3/)
-
- Stor arbejdsmængde og tidspres - AT-vejledning 4.1.1 (/regler/at-vejledninger/stor-arbejdsmaengde-tidspres-4-1-1/)
-
- Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder - AT-vejledning A.1.13 (/regler/at-vejledninger/velfaerdsforanstaltninger-faste-arbejdssteder-a-1-13/)
-

Senere ændringer

- Faste arbejdssteders indretning - Ændringsbekendtgørelse 1856 - 2023 - Retsinformation (<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/1856>)
-

Nyt om regler

- Ændrede regler om recirkulation af udsuget luft fra arbejdsprocesser ([nyheder/2023/06/aendrede-regler-om-recirkulation-af-udsuget-luft-fra-arbejdsprocesser/](/nyheder/2023/06/aendrede-regler-om-recirkulation-af-udsuget-luft-fra-arbejdsprocesser/))
-